

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 25—
pololetno	Din 12:50
četrtletno	Din 7—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 9 petih vrst	a Din 1:50
večji inserati od 10 petih vrst naprej	a Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petih vrst	a Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Klerikalci in kmetijska družba.

V sredo, dne 20. t. m. ob 10. uri dopoldne, so imeli klerikalci zaupen sestanek radi Kmetijske družbe. Poročevalac je v uvodu prav lepo govoril o Kmetijski družbi. Povdarjal je potrebo, da se da Kmetijski družbi tudi značaj Kmetijske zbornice. Soglašamo.

Nato je pa začela druga pesem. Kmetijska zbornica je potrebna kmetičemu stanu le, če je zagotovljeno, da bo klerikalna. In dali so zaupnikom tale navodila: Vsak zaupnik naj skliče v svojem okraju zaupen sestanek. Na tem sestanku naj se pridobi za kmetijsko podružnico toliko članov, da bodo klerikalci imeli večino. Članarino pobira klerikalni zaupnik. Te članarine pa ne sme vplačati ne pri podružnici in ne pri družbi v Ljubljani, ampak naj pri-
nese denar in spisek članov v Ljublja-

no in oboje izroči tajništvu SLS. Do dne 25. marca morajo biti vsi spiski v Ljubljani. Klerikalno tajništvo bo 31. marca vse te nabrane člane vpisalo, ko ne bo več mogoče nasprotnikom se poslužiti istega manevra.

Pri podružnicah, kjer klerikalci pod nobenim pogojem ne morejo dobiti večine, ne sme plačati noben klerikalec članarine. Tam naj vsi izstopijo, da tako znižajo število članov pod 20, da SKS ne dobi delegata. Vse to mora ostati strogo tajno. »Samostojni bodo spali, mi klerikalci pa bomo delali in čez leto dni bo kmetijska družba sigurno v rokah nas kulurkarjev.«

Take načrte delajo v Katoliški tiskarni. Toda bodite prepričani, kulurkarji obračajo, samostojni pa bodo obrnili.

Češka kmetijska stranka.

Začetki češke kmetijske stranke so že stari. Pred približno 40 leti so ustanovili v Pragi srednji in večji kmetije bivše Češke in Moravske Češko kmetijsko stranko. Namen te stranke je bil, politično in gospodarsko organizirati češkega kmeta, da pride tako kmet do svojega zastopstva v raznih avtonomnih in zakonodajnih organizacijah, ter da si kmetje ustanove svojo kmetijsko gospodarsko in strokovno organizacijo, ter da izpopolnijo kmetijsko združništvo in si pribore kmetijske zbornice in kmetijske svete. Vendar se stranka vzlic visoki izobrazbi in trdni stanovski zavesti češkega kmeta ter naravnost ogromnem delu, ki ga je storila v teku dvajsetih let na gospodarskem in organizatoričnem polju, ni mogla tako razviti, da bi prišla do premoči. To vsled tega, ker je nosila strogo narodno obilježje radi česar so ji avstrijske oblasti neprestano metale polena pod noge; deloma pa tudi vsled tega, ker je v Češki industriji dobro razvita. Tudi dejstvo, da so pod Avstrijo posedovali velik del češke zemlje nemški in židovski veleposestniki, je branilo češki kmetijski stranki pravi razmah.

Navzlic vsemu temu, pa je danes ravno češki kmetijski stan v srednji Evropi najbolj izobražen, najpremožnejši, da v primerj z našim jugoslovenskim kmetom v naravnost zavidanja

vrednem položaju. Vse to se ima zahvaliti edino svoji dobro organizirani kmetijski stranki, ki je vzbudila v njem stanovsko zavest in utrdila strankarsko disciplino. Oprirajoč se na trdno kmetijsko stanovsko zavest je češka kmetijska stranka preskrbela kmetu dovolj kmetijskih šol, ga organizirala v izobraževalnih društvih, v kmetijskih denarnih in drugih združenjih ter v stanovskih korporacijah ter mu končno priborila tudi kmetijske zbornice in kmetijske svete. Vsi ti činitelji so vedno na delu za dober napredek kmetijstva.

Zanimiv je razvoj češke kmetijske stranke po vojni. Takoj leta 1919, ko je postala Češka samostojna država in ko so bila nemška in židovska veleposestva zaplenjena in razdeljena med češke kmete, je stranka opustila svoja ekstremna samokmetijska načela in se s spremembo programa približala težnjam ostalih podeželskih stanov, obrtnikov, uradnikov in drugih. S tem se je postavila stranka ne toliko na stanovsko stališče, temveč predvsem na državno stališče, z namenom, da stranka zastopa vse na deželi živeče stanovse, s katerih pomočjo je upala dobiti v parlamentu večino.

Dasi je tvorila jedro te nove stranke stara Češka kmetijska stranka in čeprav so imeli v njej večino politično

in gospodarsko dobro šolani kmetje, se je že v teku dveh let izkazalo, da so interesi posameznih stanov tako različni, da pošena stranka ne more vedno ustrezati vsakemu stanu v polni meri, ne da bi prikrajšala druge. Izkazalo se je, da so take stranke samo tam mogoče, kjer ljudstvo ni politično in gospodarsko zrelo, kjer vsled tega lahko vodi stranko par mogotcev, katerim se je treba ozirati le na interese svojih agitatorjev, ljudstvo pa se zadovolji z volilnimi obljubami, ali pa v deželah, kjer so zgrajene stranke na verskih, narodnostnih in podobnih podlagah.

Izkazalo se je torej, da v moderni nacionalni državi, ki ni vojaški, verski ali politični nestvor, ampak predvsem gospodarski organizem, stanovsko mešane stranke nimajo pravega pomena niti trajnega obstanka.

B Skalkický:

Trgovinska pogajanja z Italijo in uvoz italijanskih vin v našo državo.

Pred kratkim so se v Beogradu pričela trgovinska pogajanja med zastopniki Italije in naše države.

Kakor je pozdraviti korak, da se trgovinski odnosi med našimi in sorodnimi državami končno uredi, tako je na drugi strani treba velike opreznosti, da ne bo pri tem oškodovano naše gospodarstvo, posebno ne naši kmetijski interesi. Kolikor je znano, so razne italijanske korporacije poslane komisiji, ki pri trgovinskih pogajanjih zastopa interese Italije, spomene, v katerih stavijo svoje zahteve pri sklepanju te važne trgovinske pogodbe. Pred vsem soglašajo te korporacije v tem, da se izvozu našega lesa v Italijo dajo čim večje ugodnosti. Italija naš les nujno potrebuje in zato je umemno, da se v uvozu istega ne brani. Tudi uvozu drugih poljedelskih pridelkov ne bo Italija stavila velikih ovir, zlasti ne uvozu živine in žita, ker sama ne prideluje dovolj, da bi svoje prebivalstvo prehranila. Italija bo v kompenzacijo zahtevala, da se ji dovoli zlasti uvoz njenih industrijskih proizvodov, katerih ima pred vsem severna Italija nad obilico, tako da jih mora izvažati. Tu bo seveda naletela morske na odpor naše, lepo se razvijajoče domače industrije.

Vsled tega in še posebej zato, ker tvorita poljedelska Slovaška in Podkarpatska Rusija večino čehoslovaškega kmetijskega stanu, so čehoslovaški kmetje že na kmetijskem kongresu dne 29. junija 1922 krenili nazaj na čisto kmetijsko stanovsko stališče.

Na tem kongresu se je izvršilo združenje stare »češke agrarne stranke« s Slovaško narodno kmetijsko stranko in s slovaško »Domovino« v novo močno celodržavno kmetijsko stranko. Sprejet je bil nov organizacijski red in nov obširen in temeljit program.

Na tej stanovski, pravi kmetijski podlagi je zmagača češka kmetijska stranka in danes vodi čehoslovaško državno krmilo kmet Anton Svehla v splošno zadovoljstvo vsega čehoslovaškega naroda.

Vse avstrijsko vinogradništvo je bilo takrat blizu propada in le s pritiskom strokovnih organizacij vinogradarjev na vlado, poslan, zbornico itd. se je posrečilo, da je končno padla ona zloglasna vinska klavzula in da se je zvišala uvozna carina na italijansko vino na 20 gld. v zlatu.

Največje zasluge za to si je stekla takratna velika organizacija vinogradarjev, ki se je raztezala na celo Avstrijo, pod imenom »avstrijsko državno vinogradniško društvo«. Ako ne bi imeli avstrijski vinogradarji tedaj tako silno, okoli 20.000 članov broječe organizacije, ki je takrat, kar je bilo nekaj nezasiščenega, demonstrirala celo na cesarskem dvoru, bi bili komaj dosegli tako sijajni uspeh.

Iz tega se moramo učiti. Brez organizacije ni moči. Če pred dvema letoma se je pričelo vsled iniciative naših vinarov strokovnjakov snovati podobno društvo za našo državo, ki si je nadelo ime »Glavna zveza jugoslovenskih vinogradarjev«. Ravno prošlo soboto (16. t. m.) se je vršil ustanovni občni zbor te velike državne organizacije v Zagrebu, 2. decembra 1923 pa ustanovni občni zbor njene pokrajinske organizacije, Pokrajinske zveze jugoslovenskih vinogradnikov za Slovenijo, v Mariboru. Imamo tudi že 16 krajevnih organizacij te Zveze v Sloveniji pod imenom »Vinarska društva« (na Kranjskem v Novem mestu, Mokronogu, Krškem in Metliki). Vsak zavezen vinogradar mora v lastnem interesu postati član te organizacije, da njeno delovanje okrepi, drugače se nam zna zgoditi nekaj takega, kot pred vojno v Avstriji, ko je uvoz italijanskega vina grozil upravitelj naše vinogradništvo.

Razmere so sedaj še veliko bolj neugodne kot pod Avstrijo. Avstrija je bila le deloma vinorodna. Velike, dobro obdelane severne dežele so bile dobre odjemalke za naša vina. Naša, osobito štajerska vina so šla v Gradec, na Gorenje Štajersko, na Dunaj, preko Dunaja na Češko, Moravsko, v Galicijo itd. Danes, ko nas od Avstrije, Češke, Poljske itd. loči državna meja, ki je zaprtja z visoko uvožno carino teh držav (v Avstriji ca 15 Din, v Češki skoraj ravno toliko na liter) je izvoz našega vina v te države, dokler se na podlagi specialnih trgovinskih pogodb

Lepi janičar.

Roman.

Spisal Rado Murnik.

V drugi klopi je Rodila Salda plemenita Fraustejnerjeva svoje sosedo in sosedinje. Na gavranje črni laseh se ji je lesketal šapelj — znamenje devštva — rumenosvilen šapelj, takrat posebno moderen. V njena uhana sta bili vdolani kladivci, simbol nemškega boga-gromovnika Thora; ta lišp so bile nosile Saldine gradonjake kot amulet zoper zla božanstva. Pod zelenobaršunastim plaščem se je svetil dvojni pas od zlatih luskin. Roke v belosvilnih rokavicah so držale molek velikih korald.

Delala je tako pohleven in otočen obraz, da je morala zbujati sočutje in usmiljenje. Kadar je pa vedela, da je ne opazuje nihče, so ji zagorevale črne demoneke oči s čudnim žarom, ki se je slabo ujemal s hlinjeno pohlevnostjo in vdanostjo.

Radovedna je bila čakala trenutka, ko bo zopet stala med grofom Majnardom Blagajem. Ko sta dospela z bratom Erazmom v gosti, ju je sprejel bivši častilec Saldin mirnoprijazno. Pač se ji je zdelo, da je nekoliko drhtal njegov glas, ko so bile vse oči obrnjene vanjo in ko mu je ponudila roko; zdelo se ji je, da grof Majnard ne ve prav, kaj bi reklo in da izbira in išče primernih besedi. In veselilo jo je to... Med vsemi je samo ona čutila njegovo lahko zadrego in prisiljenost v njegovem nastopu. Ali tudi njej, tudi njej je bilo one trenutke tako tesno pri srcu, tako tuje, tako čudno, tako mučno... Ko ga je zopet videla pred sabo, ko je slišala njegov glas — tedaj se ji je zazdelo, kakor da se je vrnila srečna doba čarobnih mladostnih sanj, zlata doba prve ljubezni... In akotudi se je bila pripravila na to srečanje, vendar ni mogla ostati popolnoma mirna; sila strastnih čustev je

jela razburjati njeno srce, da se je obvladala le iztežka.

Gledala je komteso Alijano, ki se je stiskala h klečeči materi kakor plaha srnica, ki sluti nevarnost.

»Otrok je nedolžen,« je premišljala Salda. »Otrok naj trpi za greh svojega očeta? Se utegnem ustaviti nesrečo... Ciganke ni bilo od nikoder. Ali je zadržala cigane neizgovorljivo? Se lahko opustim maščevalne naklepe... Toda — kako bedaste so te misli! Salda ne pozabi osvete! Ne, ne! Ako se mi nakana ne posreči danes, se mi mora posrečiti drugikrat!«

In zopet je zasijala v njenih očeh zlobna, neusmiljena maščevalnost.

Blizu nje, pri vratih, je stal vitez Ahac Doljanski. Ob boku mu je viselo drugo bodalo; okoli levega rokava si je bil pripel z zlatom vezan svilnat trak, dragoceno darilo nepozabne Fiamette Santarose. Bil je posebno dobre volje.

»Tistale najmlajša Leuenbergova pa res ni napačna,« mu je šlo po glavi. »Sicer so si vse štiri sestre podobne kakor pomaranče, toda najbolj mi ugaja Oda; ušesa ima prav tako majhna in dražestna kakor moja uboga Fiametta. Nihče ji ne bi prisodil šestnajst let, tako je že razvita. Mlado Odo bom zabaval danes, dokler bom trezen, nota bene. Oh, kako mi lo mija naša baronesa Virida! Njen obraz je bolj pisan kakor stene te kapele. In na licih ima črne prilepke, da bi bolj vlekle poglede nase, prilepke maščekar. Dobro, da cvili le skozi nos, sicer bi prevleč motila pobožnost. Kako grdo jo gleda suhi baron Gradnikar, stric pažeta Otokarja! Vitez Anže Mačerol, debele Genovefe debeli brat, pa kar spi; na steber se naslanja in kima z zabuhlo glavo. Dolgočasnost in zaspanost je menda dedna v rodovini slavnih Mačerolov. In glavo si je namazal trap, da se mu sveti kakor buča po dežju.«

Zraven viteza Ahaca je stal njegov oproda Jošt Davolič, dvajsetleten mladenič z nelepim stari-kavim obrazom. Dolgi život mu je tičal v gladkem poluklepu in na čevljih je nosil srebrne ostroge, znamenje opred. Zdelo se je, kakor bi se bal, da bi ga smatrali za čisto navadnega človeka, zato se je držal pretirano dostojanstveno. Težko je čakal prihodnjega leta, da mu odstrižejo lase ter mu opašajo meč z belim pasom in ga tako povitežijo po vseh pravilih.

Vitez Ahac se ni dosti brigal zanj; gledal je hrvaška plemiča Nikolo Radoševića in Mihajla Vidakovića, ki sta v svojih lepih suknjah, okrašenih z zlatimi vrvicami, moško sedela v drugi klopi na desni.

»Zdita se mi krabra junaka,« si je dejal. »Govoriti znata izborna, kakor sploh Hrvatje. No, bomo videli, če je tudi njiju žele tako odlična. Bomo videli.«

Mało je bilo prave pobožnosti v grajski molitnici. Skoraj vsi so se veselili prihodnje zabave, sokolovanja, turnirja, dobre jedi in pijače. Plemkinje so skrivoma ocenjevale obleke svojih prijateljev in gledale moške. V oni dobi ženskim vobče ni bilo mnogo do bogoljubnosti; v cerkvi so si pripovedovale zanimive novice, čenčale o deci, o poslih in veselich. Moški pa tudi niso dosti boljši; kaj radi so krčali, kvantali in plesali okoli cerkve ali celo v cerkvi in zastoni je karalo duhovništvo na sinodah in pridržnicah take razuzdane kože.

Med redkimi kristjani, ki so v kapeli povzdigovali svoje misli k Bogu, je bil stari grof Felicijan. V dolgem črno-baršunastem plašču, obšitem s prebelo gornostajevino (hermelinovo) in z rjavo sibirsko soboljino, najdražjo kožuho, sklonjen nad molitvenjakom v prvi desni klopi, je molil goreče, tiho, ne da bi premikal usten. Njegovo zelo nagubano obličje je izražalo mir in miloto

brezstrastne sive starosti. Udrte ustnice so kazale, da so mu bili izpadli zobje. Vendar je bil častitljiv in lep njega izraziti obraz, oblačen s pokojno blagoto krotkih oči. Okoli usten mu je igral vdan nasmeh, ko je zrl na mašnika, svojega sodobnika, svojega edinega starega prijatelja med tem mladim, njemu že nekako tujim svetom... Hvalil je Boga, da mu je dal učkati siva leta zdravemu in zadovoljnemu; molil je, da bi dodelil Bog to veliko milost vsem dobrim vernikom. In močnejše so zasijali solnčni žarki skozi visoka okna, zaigrali nad njegovo srebrnobeelo glavo in nad rumenimi kodri komtesce Alijane ter sijajno okvirjali starosti sneg in mladosti zlato. Le včas, trenutoma, je temna pega osenčila glavi najstarejšemu in najmlajšemu članu rodbine Ursini-Blagajev: ob oknu je zdajzndaj zaplapolala v jutranji sapi dolga belomodrorda zastava, visoka zunaj na najvišjem stolpu.

Zadaj so šepetali tuji pažeti med sabo. Snovali so zaroto proti Otokarju, ker jim je snoči zmešal vse čevlje, da so se davi prepirali in pretepali zanje, dočim se je mladi grešnik od veselja postavil na glavo. Ukrenili so ga zatožiti pred velikim obredom, da bi bil tem huje kaznovan z mučnim postom.

Otokar je mirno strigel in cingljaj pred oltarjem. Zadelci pa je močan grof pretresel zidov, da so zaskledetala okna. Na praki premeteljo se grmeli težki topovi v proslavo obiteljskega praznika. Vsi so dvignili glave; Alijana se je plaho privila k materi. Vznemirala je tudi kimajoči vitez Anže Mačerol in prijel za bodalo; mislil je izprva, da je sovražnik napadel grad grofa Blagaja.

Ponehalo je pokanje in grmenje. Duhovnik je stopil od oltarja in obhajal starega grofa Felicijana in grofinjo Milo.

(Dalje prihodnjik.)

s temi državami carina primerno ne znižajo, popolnoma nemogoč.

Štajerska vina se mesto na sever, obračajo sedaj na jug, zlasti v Ljubljano, na Gorenjsko itd. in delajo konkurenco domačim kranjskim vinom, obema pa, to je kranjskemu in štajerskemu vinu, pa silno konkurirajo zlasti cenejša, čeprav kvalitativno manjvredna, vovodinska (banaška) vina. Če se ne odpro državne meje za izvoz, kar bo mogoče doseči zlasti s pametnimi trgovinskimi pogodbami z Avstrijo, Češko, Poljsko itd., je obstoj našega vinogradništva nemogoč. Naravnost smrtni udarec bi mu pa prizadel uvoz italijanskega vina. Proti tej zahtevi se morajo vsi vinogradarji upreti kakor en mož.

Kdo je zakrivil redukcijo pri oddelku za kmetijstvo?

Z institucijo okrajnih ekonomov je dobilo naše kmetijstvo popolnoma novo smer. Naloga okr. ekonomov je v prvi vrsti povzdigniti kmetijstvo v državi. Okr. ekonomski v Sloveniji so s svojim nastopom začeli izvrševati dano nalogo v polni meri. Že je začelo kazati, da prihodnost prinese zaželjene uspehe.

Tedaj pa so postali voditelji klerikalne stranke pozorni. Prešinili jih je strah. V svojem pohlepem gospodstvu nad kmetom so si mislili to-le;

Če se naš kmet izobrazi, postane stanovsko zaveden in če se še stanovsko združi, potem je naše komande nad njim konec. Okrajni ekonomski so grobokopi naše nadvlade nad kmetom. V svoji črni duši so sklenili jih za vsako ceno odpraviti ter institucijo okr. ekonomov v Sloveniji uničiti.

V svoji strasti so proti ekonomom nahajali svoje kmečke zveze, županske zveze, in druge. Nastopali so klerikalni agitatorji pri zadnjih volitvah pro-

Tu gre za važno gospodarsko zadevo, za katero se moramo zavzeti vsi, brez razlike narodnosti, strank itd.

Glavni Savez jugoslovanskih vinogradarjev je s svojega zborovanja v Zagrebu, dne 16. t. m. poslal na naslov komisije za trgovinska pogajanja z Italijo v Beograd telegrafično odločen protest proti dovolitvi uvoza italijanskega vina.

Podpiramo ga v tem boju vsi in stopajmo v njegove vrste. Zahtevamo tudi vsi od naših poslancev, da odločno branijo naše gospodarske interese v skupščini in na drugih merodajnih mestih. Le tako bomo prišli do zaželjenega cilja!

go kmetijske misli. Občni zbor je protestiral proti krivični odmeri osebnega davka, proti uvedbi kuluka, proti po- višanju taks. Dalje zahteva, da se stru- ga lške čimprej popravi za kar so po- trgbne vloge že vložene na pristojnih mestih in da se takoj izvršijo volitve v centralne odbore. Občni zbor izreče zaupnico vodstvu SKS in zemljorad- niškemu klubu. Z ogorčenjem zavrača zbor napade naprednega časopisa na takozvane zelene generale in želi, da se čimveč tako vestnih borcev za kmetisko idejo najde. Za tiskovni sklad SKS je bilo nabranih 152 darjcev.

Velike Lašče.

V soboto, dne 23. t. m. je bil tu ob- čni zbor krajevne organizacije SKS. Občni zbor je bil dobro obiskan in je dokazal, da raste povsod zanimanje za našo kmetijsko stranko.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da se me je izvolilo v izvršilni odbor JDS brez moje vednosti in da tega mesta ne sprejemam, ker sem organiziran član SKS.

Josip Matko, s. r., Götina vas pri Novem mestu.

Italijansko-jugoslovanska pogajanja in obrtništvo.

Rimskemu paktu, ki je uredil poli- tične odnose naše države napram Italiji, sledijo gospodarska pogajanja v Beogradu, ki imajo za cilj sklenitev tr- govinske pogodbe, katere naj definitiv- no uredi še gospodarske odnose na- pram Italiji. Naš položaj pri pogajanjih za sklenitev trgovinske pogodbe brez- dvoma ni tako težak, kakor je bil pri sklepanju političnega pakta. Italija ima največji interes na tem, da si pribori največje ugodnosti za plasiranje svojih proizvodov, ki jih stavimo glede uvo- za v Italijo našega lesa in lesnih izdel- kov, kakor tudi naše živine in dežel- nih pridelkov. Toda dasi ni med inter- esi naše države z druge strani velikih nasprotstev, se imajo vendar pri pogajanjih razpravljati in rešiti vprašanja, ki bodo, ako bo naša delegacija uspeš- no zastopala vitalne interese našega go- spodarstva, našetela z italijanske strani na velik odpor. Ta vprašanja se tičejo našega obrtništva.

Kakor v vsaki trgovski pogodbi, bo vnešeno tudi v jugoslovansko - ital- jansko trgovinsko pogodbo določilo o obrtno - pravni reciprociteti. Brezdv- ma bodo Italijani napeli vse sile, da za- sigurajo italijanskim obrtnikom svobod- no pot v našo državo. Šlo bo tu pred- vsem za take stroke, ki so se že pred vojno pri nas uspešno udeleževale, kakor na primer za zidarsko obrt.

Kakor je znano, je prihajalo pred vojno na delo v Slovenijo vedno veliko število zidarjev iz Italije. Niso bili to samo zidarji in delavci na stavbah, ampak tudi osebe, ki so prevzemale izvr- šitev stavb samostojno. Te osebe so prosile in dobivale pri nas omejene stavbene koncesije po § 6 zakona o stavbnih obrtih in veliko število Italija- nov je dobilo take omejene koncesije. Pri izbruhu vojne so vsi ti koncesij- onirani zidarji odšli iz naših krajev, ter se doslej niso vrnili. Brez- dvomno je pri ureditvi gospodarskih odnosov računati na velik dotok ita- lijanskih zidarjev. Za primer, da se uvede obrtnopravna reciprociteta je treba tu stati na stališču, da morejo za te inozemce veljati vsaj isti pogoji, ka- kor za domačine.

Pa ne samo interesi stavbne, ampak tudi drugih obrtov so ogroženi, ako se uvede obrtno - pravna reciprociteta. Kakor nam je znano, se potegujejo ita- lijanski državljani že danes za obrtne liste celo v takih strokah, kjer vlada pri nas očita brezposlica, kakor na pri- mer v krojaštvu. Danes odločuje glede podelitve obrtnih pravic inozemcem mi- nistrstvo samo, dasi je bila veljavnost pogodbe, sklenjene med kraljevino Sr- bijo in Italijo v letu 1907 razširjena na celo našo državo in je na podlagi te po- godbe inozemcem garantirana popolna reciprociteta. To dejstvo, da je pri po- delitvi obrtnih pravic odločalo doslej ministrstvo samo, nas je ščitilo pred ogromno škodo, ki bi nam moglo sicer prizadeti svoboden dotok inozemskih, predvsem italijanskih obrtnikov.

Pri sedanjih prilikah, ko se že pri večini strok zapaja občutna brezposlica in ko se naše obrtništvo le s trudom bori za obstanek, bi bil po pravici te- žak zločin, ako bi se pustilo dotoku inozemskega obrtništva odprta vrata. Popolna obrtnopravna reciprociteta, na kateri bodo Italijani, v namenu, da za- poslijo svoje odvisne delavne moči pri nas, brezdvomno nastajali, je vsekakor odločno zavrniti. Proti taki invaziji, ki bi mogla povzročiti pravcato poplavo, osobito Slovenije z inozemskimi obrtni- ki, moramo iz gospodarskih in politič- nih ozirov odločno ugovarjati. Popolna obrtnopravna reciprociteta bi bila za italijanske obrtnike fiktivno nekaj pri-

vilegli, od nje bi imeli italijanski obrt- niški ogromne koristi, medtem ko ne bi donesla nam ne samo nobenih koristi, ampak bi nam celo ogromno škodovala. Zato bi bilo v vprašanju obrtnopravne reciprocitete koncedirati kvečjemu sa- mo številčno efektivno reciprociteto, na podlagi katere bi ne bila dovoljena do- selitev in izvrševanje obrtov samo toli- kim italijanskim obrtnikom, kolikor na- ših obrtnikov bi se naselilo v Italijo. Bo li naša delegacija v stanu, da čuva v zadostni meri interese našega obrtni- štvu in da ne soglašajo s klavzulami, ki bi mogle imeti za nas najtežje gospo- darske posledice?

Priučili smo se že na mačehovsko postopanje naše vlade z obrtništvom, zato se ne čudimo, da niso pritegnili v delegacijo za pogajanje z Italijo tudi zastopnike iz obrtniških krogov. Med tem, ko računajo v drugih državah z obrtništvom kot z enim najvažnejših faktorjev, ki tvori jedro meščanskega stanu in je kot tako najmočnejši stebel države, katerega se mora negovati in ne izpodbijati, poznajo pri nas obrtnika samo tedaj, ko potrebujejo davke in takse.

Občni zbor jugoslovanskih vinogradnikov.

V soboto dne 16. februarja t. l. se je vršil ob številni udeležbi iz vseh vi- norodnih pokrajin Jugoslavije v Za- grebu v dvorani Trgovačke i obrtničke komore ustanovni občni zbor Glavne zveze jugoslov. vinogradnikov.

Izvolil se je *upravni odbor*, obsto- ječ iz gg.: gospodarskega svetnika Milana Hrčiča iz Zagreba in vinarske- ga ravnatelja Antona Puklarića iz Ma- ribora, kot podpredsednikov; prof. Gjuro Kaliterna iz Zagreba kot tajni- ka, potujočega učitelja Pavla Cesarja iz Samobora kot blagajnika ter gg. vla- stelina grofa Bombellesa iz Vinice, vla- stelina Milana Turkovića iz Kutjeva, prof. Iv. Rittiga, vinogradarja Praun- bergerja, vinogradarja Burgstallerja, vsi trije iz Zagreba kot odborn. iz Hr- vaške in Slavonije; nadalje iz gg. kmet, svetnika Bohuslava Skalickija iz No- vega mesta, nar. poslanca in posestnika Jožeta Nemaniča iz Metlike, velepo- sestnika Roberta Košarja iz Sv. Bol- fenke pri Središču, velepos. Lovro Po- tovarja iz Ivanjkovca in velepos. in vinskega trgovca Frica Zemlića iz Ljutomera kot odbornikov iz Slovenije. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg.: ravnatelj Gustav Erber iz Hloka, ra- vnatelj Josip Kolenc iz Zagreba, vele- posestnik Franc Penca iz Mokronoga in velepos. Petar Miović iz Maribora. Upravni odbor se bo v najkrajšem času konstituiral in si izvolil predsednika. Sedež Glavnega Saveza bo znanprej Zagreb. Iz drugih pokrajin se kooptira- jo odborniki v Glavni Savez, kakor hi- tro se konstituirajo dotični pokrajinski Savezi.

S tem smo vinogradniki končno vendar le dobili svojega legalnega za- stopnika, ki prevzema naše vodstvo v najtežjih časih, ko se imamo boriti za naš obstoj. Trdno smo prepričani, da bo Glavni Savez storil svojo dolžnost. Toda njegovi uspehi so popolnoma od- visni od nas vinogradnikov samih. Na čim večje število članov se bo Glavni Savez lahko opiral, tem več bo zalega njegova beseda, tem uspešnejše bo la- hko zastopal naše interese. Zatorej je sveta dolžnost vsakega količaja zaved- nega vinogradarja, da pristopi naši or- ganizaciji ter žrtvuje v lastnem inter- esu in v interesu skupnosti, vsako leto par litrov svojega vinskega pridelka v svrhu kritja stroškov, ki jih ima or- ganizacija pri zastopstvu interesov vino- gradništva.

Zelo interesantno je potekel dnevni red. Zlasti je bila zanimiva debata o vinski krizi in o vprašanju, kako ji od- pomoči ter o vinskem zakonu, v katero so posegli gg.: Skalicki, Cesar, Stern, Kopač, Zimmerman, Košar, Painsi itd. Večina govornikov je bila mnenja, da je vinski krizo v prvi vrsti zakrivila vendar le kratkovidnost naše vlade, ki je — namesto da bi izvoz vina takoj spočetka pospeševala — ga še otežo- čevala in mirno gledala, da so si naše najboljše poprejšnje odjemalce vina pridobili Italija in Madžarska. Nagla- šalo se je, da je omogočitev izvoza vina prvi pogoj za ublažitev vinske krize in zahtevalo od vlade, da napne vse svo- je sile, da otvori našim vinom avstrijs- ka, čehoslovaška in druga vinska tr- žišča. Naglašalo se je tudi, da se je bati, da bo Italija vsled rimskega pakta poskušala spraviti svoja vina tudi na naš vinski trg, kar bi za naše vinoga- darstvo pomenilo še hušji udarec in po- vzročilo katastrofo. Odposlala se je vladi brzojavna zahteva, da pri vršilih se trgovinskih pogajanjih z Italijo pod nobenim pogojem ne pripusti uvoza ita- lijanskih vin v Jugoslavijo in — da pri- tegne k pogajanjem z Italijo in Avstrijo zastopnika Glavnega Saveza kot eks- perta. Končno se je naglašalo, da se čimprej izdela in uzakoni enotni vinski zakon za celo državo.

Glede vseh točk dnevnega reda so se sklenile primerne resolucije, ki se prihodnjič objavijo.

Izdaja posebnega glasila (strokov- nega časnika) se je poverila upravne- mu odboru, ki bo v prihodnji seji o tem predmetu sklepala.

Pokrajinski Savez jugosl. vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru.

Pokrajinske vesti.

(Reka — italijanska.) Z odobritvijo sporazuma z Italijo je postala Reka ita- lijanska in dne 2. marca bo njena anek- sija s strani Italije svečano proglašena. Dasi smo kot stanovska kmetijska stranka odločno za mir med narodi in zato načelno nasproti vsaki vojni, mo- ramo vendar odločno protestirati proti aneksiji Reke. Od pamtveka je bila Re- ka slovanska in sveto načelo samo- odločbe narodov daje Reko edino le nam. Kljub temu pa je znala Italija z raznimi spletkami in lažmi ter vsled na- še neodobitve preplasti našo radikalno vlado tako, da je ta pristala na aneksijo Reke, ne da bi zato dobila Jugoslaviji resnične koncesije. Toda zvonjenje po toči ne pomaga in zato rečemo: Naj bo Reka stokrat anektirana, mi vendar nikdar ne pozabimo, da živi na Reki naš rod in njemu bomo ohranili svojo zvestobo. Zato podpirajte Jugosloven- sko Matico in naš narod na Reki bo rešen. Reka pa bo postala zopet to, kar je bila vedno — naša slovanska Reka!

Posnemanja vredno. Pri sestavi proračuna za sodni okraj Metlika so zbrani župani določili iz okrajne bla- gajne prispevek 1000 Din za deset kme- tovalcev iz okraja Metlika, ki se ude- ležijo kmetijskega poučnega tečaja na Grmu. Čast zavednim županom in vsem ki so k temu sklepu pripomogli. Ako bi ta lep čin posnemali tudi naši drugi okraji, bi to gotovo znatno pripomoglo k gospodarskemu napredku naše deže- le, katerega smo tako silno potrebni. (Strokovni tečaj na Grmu.) Vsled nepriljudnega vremena se niso mogli vršiti strokovni tečaji v kmetijski šoli na Grmu v času od 18. — 25. t. m. ter se vrše v pričetku prihodnjega meseca in sicer:

vinarski tečaj dne 1. in 2. marca, sadlarski tečaj dne 3. 4. in 5. marca, tečaj za pridelovanje in vporabo krme, dne 6. 7. in 8. marca.

(Zetale.) Na takozvani preži so se fantje v občini Kočice streljali in je bil pri tem ustrelen Franc Topolovec, ki bi moral iti 23. t. m. k vojakom. Ustre- ljen je bil iz karabinke, morilec je baje neki Skila iz občine Sitež, katerega so zaprli. Vzrok takim žalostnim pojavom je v tem, ker naša mladina nič ne čita in si s tem zapira vsako pot do iz- obražbe. To pa podpira povrh vsega še naš župnik, ker prepoveduje pod smrtnim grehom čitanje bodisikatereko- li časopise. Odpustek ima samo tisti, ki čita najodurnejše liste, kot »Slov. go- spodarja« in »Straž«. Pri taki jušev- ni hrani mora vse posuroveti. Tudi v Marijini družbi ni vse v redu, kaže se tudi tu silna pokvarjenost. Kdo je temu kriv? Slabo vodstvo. Mesto gnusno za- bavljanje čez vse, kar ni klerikalno, ra- je skrbite za dobro srčno izobrazbo mladine, pa bodo takoj prenehali taki žalostni pojavi! Samostojnež.

Pregled tedenskih dogodkov.

Torek, dne 19. februarja. Pri ljudskem glasovanju v Svici je bila večina proti odpravi 8-urnega de- lavnika. — Skupščina je po dvodnevni debati odobrila sporazum z Italijo. Za sporazum so glasovali radikalni, Turki in Nemci, proti pa zemljoradniki in nekaj demokratov. Klerikalni poslanci ni bilo pri glasovanju. — Ninčičev eks- poze. V daljšem govoru je skušal Ninčič braniti sporazum z Italijo. Ni pa bil v vsem srečen. Zlasti je treba zavrniti njegovo trditev, da je Reka po svojem mišljenju nam sovražna. Gospod Ninčič, bi si kot zunanji minister lahko prihranil to grdo neresnico. Pri zadnjih volitvah na Reki so namreč dobili večino pristaši Zanelle, dočim so ostale Italiji prijazne stranke v hudi manjšini. Zanella pa je naš odločen prijatelj in zato se je tudi zatekel pred nasiljem fašistov na naše ozemlje. Razdvojenost opozicija. Zelo se je opazilo, da so nekateri demokrati pri glasovanju o Reki demonstrativno za- pustili skupščino, dočim so drugi ostali v skupščini. Zaradi te razdvojenosti de- mokratskih poslancev se splošno po- vdarja, da še ni dosežena edinstvo med pristaši Davidovića in Pribečevića. — O opozicijskem bloku se še naprej mnogo govori. Toda samo govori, ker dejanja še sedaj niso vidna. Je pač te- žko spraviti v en lonec klerikalce in de- mokrate, veleposestnike in Radičevce. — Madžarska krona propada še nade- laje. Finančni minister Kalay je moral vsled padca madžarske krone odstopiti. Kroni pa s tem seveda ni bilo poma- gano. — Na Bolgarskem so zopet iz- bruhnil kravati nemiri. V Sofiji je prišlo do uličnega boja med anarhisti in vo-

Pismo z dežele.

Na naslov poslancev SLS. Ob albanski meji, v dalnjem Debru je garnizioniran 12. pešpolk, in sicer za kazni, ker se je ta polk v svetovni vojni nekaj pregrešil. Pri tem polku so nhalja poleg Hrvatov, Macedoncev in Bosancev tudi okoli 500 Slovencev. Sr- bianci ni, samo podoficiri in oficiri o Srbijanci.

Moštvu se skrajno slabo godi. Po- leg slabe prehrane morajo prenašati tudi najtežavnejše napore v obmejni službi. Vrhu tega so v večni nevar- nosti, da jih ne pogodi krogla Albanca iz zasede.

Vojaki se zavedajo, da je vojaška služba težavna in da ne nudi nobenih sladkosti, vendar bi pa vse veliko laž- je pretrpeti, če bi se z njimi lepo po- stopalo in če bi se jim dajala užitna hrana, na vsak način pa da bi dobili vsaj dovolj kruha. Običajna hrana pa je žalibože le kislo zelje in pa črn fižol.

Slabo pa je tudi njih stanovanje. Vojne barake so v primeri s sedanjimi stanovanji naravnost palače. Seveda je tudi stenic in druge golazni v izobilju, kar je pač več kot naravno, ko pa se slame ne izmenja in so slamnjači v prah steptana slama.

Pri vseh teh nedostatkih, ki jih trpe fantje, pa morajo prenašati še grdo ravnanje. Za vsako malenkost se takoj izreče najstrožja kazen. Za približek pa se dele batine, večkrat v tako obilni meri, da ne more delinkvent niti hoditi.

Batine so sicer strogo prepovedane, deli pa se jih vseeno redno. Zakaj? Če se kdo pritoži, potem je deležen batin. Kadar inšpicira garnizijo kak višji ofi- cir, potem mora vsakdo reči, da je za- dovoljen, ker to se mu že preje pod grožnjami zabiči.

To nečloveško postopanje je vzrok, da vse polno fantov pobege v Alba- nijo. V resnici, razmere so takšne, da jih ni mogoče več prenašati.

Pa še eno »dobroto« je treba ome- niti. Puhloglavci podoficiri nočejo o ju- goslovanskih državljanih ničesar slišati. Vsi vojaki, nesrbijanci, so za nje švabi.

Naši sestanki in shodi.

Podgorica.

Občni zbor naše krajevne organi- zacije se je izvršil dne 21. januarja. Udeležba je bila dobra, izvoljeni odbor pa jamči za krepak razvitke SKS.

St. Jurij ob Ščavnici.

Pri Domaniku se je vršil občni zbor krajevne organizacije SKS. Zbralo se je lepo število zavednih kmetijcev. Zboro- vanje se je razvilo v lepo gospodarsko in politično razpravo. Kmetijska misel pri nas živi, razvijala pa se bo še lep- še v naši celokupni zemljoradniški stranki.

Kapela.

Dne 10. februarja se je izvršil občni zbor krajevne organizacije SKS. Na

občnem zboru so poročali tovariši Ne- mec, Ivanjšič in Zemlič. Občni zbor je bil sijajno obiskan, kar priča o napre- dovanju kmetijske misli. Ivolil se je od- bor, kateremu predseduje župan Žin- ković.

Žužemberk.

V nedeljo, dne 24. t. m. je bil pri nas dobro obiskan sestanek SKS. Videlo se je, da so se razmere temeljito izpre- menile in da kmet spada le v svojo sta- novsko stranko. Pri prihodnjih volitvah je velik napredek SKS zagotovljen.

Tomšiči.

V nedeljo je bil občni zbor naše kra- jevne organizacije. Udeležba je bila si- jajna. O politični situaciji sta poročala tov. Ažman in Tomšič. Izvolili smo od- bor, ki jamči za živo delovanje za zma-

jaki. V bojih je padlo 30 oseb. — Dinar je pal na 7.35. Vselej tega se je polastila nekaterih panika, ki pa je neutemeljena. — Ministrski svet se je obirno bavil z Markovičevimi aferami, ki ima v kratkem priti pred skupščino. Radikali upajo, da bodo kot pravi opozicijonci nastopili edinele zemljoradniki. — Voliven boj v Italiji se vrši, mogli bi reči, po programu. Zmaga fašistov je zagotovljena. Vsi njihovi kandidati bodo tudi izvoljeni. Bilo je sicer med fašisti samimi mnogo prepira, kdo da naj bo kandidat, toda končno je Mussolini sam kratkoma odredil, kdo sme kandidirati in kdo ne. Mussolinijeva beseda je seveda popolnoma obveljala.

Sreda, dne 20. februarja.

Skupščina je po rešitvi nekaterih manj važnih vprašanj soglasno odobrila zakon o ureditvi pravnih odnosov med našo državo in Češkoslovaško. Istotako je bil soglasno sprejet predlog, da se sklene s Poljsko konvencijo o obojestranski zdravniški pomoči državljanom obeh držav. — Prosvetni oddelek v Ljubljani je ukinjen. Mesto višjega šolskega sveta bo vodil posle dr. Bevk. Slovensko učiteljsko društvo je ukinilo protestiranje. — Razmejitev z Madžarsko je končana. Postavljeni so bili poslednji mejniki. — Izpraznitev Baroša in Delte. Posebna komisija je pregledala teren in določila meje, da se more izvršiti po rimskem sporazumu nam pripadajočega ozemlja. — Nezaslišano ponašanje Rumunov. Pri izpraznitvi Modoža, ki pripade Jugoslaviji, so Rumuni nastopili naravnost vandalsko. Iz bolnice so odnesli vse, celo okvirje oken in vrat in pustili bolnike sredi sobe pri odprtih oknih na golih tleh. Nezaslišano postopanje Rumunov je izzvalo splošno največje ogorčenje. — Maglajeva skupina, to je skupina mohamedancev, ki je v opoziciji z dr. Spahom in ki ni dobila pri zadnjih volitvah niti enega poslanca, se pogaja z radikali glede vstopa v radikalno stranko. — Na Bolgarskem je prišlo do novih spopadov med vojsko in opozicijskimi skupinami. — Občinske volitve v Gorici. Pri volitvah so zmagali fašisti. Njihova zmaga pa je bila zelo klavna, ker se je udeležila volitev samo ena petina volilcev. — Boj na Grškem zaradi monarhije še ni končan. Listi poročajo, da bo imenovan za regenta Grške — Venizelos. — V Nemčiji je pričel zopet zborovati državni zbor. Pooblaštilni zakon, s katerim je bila ukinjena večina državljanov, bo s 1. marcem odpravljen. — Direktna pogajanja med Francijo in Nemčijo zaradi odplačila vojne odškodnine so se pričela v Parizu.

Četrtek, dne 21. februarja.

Obtožba proti Markoviču. — Skupščina je pričela z razpravo o predlogu zamljoradnikov, da se izroči bivši minister Laza Markovič sodišču. — Materijal, ki so ga iznesli zemljoradniki v podkrepitve svoje obtožbe, je bil za Markoviča in ves radikalni klub naravnost poražen. Posebno odločno so nastopili proti korupciji zemljoradniški poslanci Lazić, Vujić in Dušan Dimitrijević. Slednji je dejal, da ne bo preje korupcije konec, dokler ne bo na skupščini razpeta koža vsaj enega koruptnega ministra. Razprava o zemljoradniškem predlogu je trajala ves dan in je mestoma prišlo do hrupnih prizorov. V daljšem govoru je skušal dr. Markovič sebe braniti pred očitki. Njegov govor je bil sicer zelo spretno sestavljen, vendar pa ni mogel prepričati skupščine, da so očitki zemljoradnikov brez podlage. — Ranković in obtožba proti Markoviču. — Voditelj takozvanih kmetijskih poslancev v radikalni stranki je posl. Ranković. Mož je znan po svoji soluski aferi, ko je bil glavna priča proti znanim srbskim oficirjem, pristajšem takomenovane črne roke, ki je bila protivniški vladi. Njen voditelj, polkovnik Dimitrijević, znan tudi pod imenom Apis, je bil vsled Rankovičevega pričanja ustreljen, pa čeprav je bil Apis eden najboljših in najhrabrejših srbskih oficirjev. Ta Ranković je, da bi se kazal pred volivci kot odločen nasprotnik korupcije, iznesel razne očitke proti Markoviču v radikalnem klubu in tudi dosegel, da je moral Marković odstopiti. Sedaj pa so vložili zemljoradniki zaradi natančno istih očitkov, ki jih je že izrazil Ranković, obtožbo proti Markoviču. S tem so hoteli Rankoviča prisiliti, da jasno pove, če je za ali proti korupciji, da reče B, če je že rekel A. Zemljoradniki so hoteli s tem prepričati, da bi Ranković v Markovičevi aferi slepomislil. Ranković je to tudi hotel storiti in je stavil protipredlog, da se ne stavi pod obtožbo samo Marković, temveč tudi drugi bivši ministri. Glasovanju pa se je Ranković odtegnil in s tem dokazal, da je ravno tak, ko vsi drugi. — Klerikalci in Markovičeva afera. Zanimljivo je bilo, kako so se vedli naši klerikalci. Radikalne grožnje, da bodo tožili tudi druge ministre, so naše klerikalce čisto preplašile in poslanec Kremžar ni zahteval, da se izroči Mar-

kovič sodišču, temveč je bil zadovoljen s tem, da se skliče parlamentarna anketa, ki naj vse preišče. Kako bi ta anketa svoj posel je jasno, kajti vrana vrani oči ne izključuje. — Vseled Rumunškega vandalizma so nastale težkoče pri razmejitvi v Banatu. — Anglija zahteva, da mora Rusija povrniti Angliji vse dolge carske vlade in sicer ne samo kapital, temveč tudi obresti. Ravnotako mora Rusija povrniti vso škodo, ki so jo v revoluciji utrpeli v Rusiji angleški državljani. — Pričela se je pogajanja za trgovinsko pogodbo med Italijo in Jugoslavijo. Italijani stavijo pretirane in nesprejemljive zahteve. — Venizelos odklanja mesto regenta Grške. — Iz Bolgarske prihajajo nova poročila o krvavih nemirih.

Petek, dne 22. februarja.

Obtožba proti Markoviču zavrnjena. Zgodilo se je nezasišano in skupščina se je izrekla za korupcijo. Dr. Markovičeva afera ne pride pred sodišče, ker je radikalni bolj pri srcu stranka, ko pa poštenost. Od 189 navzočih poslancev je glasovalo proti izročitvi Markoviča sodišču 117 poslancev, (radikali, Turki in nekaj demokratov) za izročitev pa zemljoradniki, klerikalci, mohamedanci in večina demokratov, skupaj 67 poslancev, dočim je bilo pet listov praznih. Glasovanje se je vršilo tajno. — Tov. Pucelj je nastopil v Beogradu za sklicanje obšnega zbora kmetijske družbe. — Ruske koncesije Italiji. Za priznanje sovjetske Rusije s strani Italije je dala Rusija Italiji sledeče koncesije: 2000 hektarjev zemlje za laške koloniste, razne predprave narodnih bogastev Rusije in skoraj monopol v rečni plovbi.

Sobota, dne 23. februarja.

Na seji skupščine je prišlo do obžalovanja vrednih prostostčin, ki sta jih zakrivila demokrat Agetić in radikal Sretenović. — Na Hrvaškem je bila velika železniška nesreča. Vlak, ki je vozil rekrute, je skočil s tira. 16 rekrutov je bilo težko ranjenih. — Žrtve Radičeve hujskarije. V Zagrebu je bilo obsojenih 15 kmetov na zapor od 2—6 mesecev ker so preveč verovali v Radičovo republiko.

Nedelja, dne 24. februarja.

Baroš, Bankino in Delto so Italijani v smislu sporazuma izpraznili. — Skupščina je razmotirala proračun. Proti previsokim davkom sta glasovala tudi radikal Ranković in Nemeš Moser. Ranković je bil vsled tega iz radikalnega kluba izključen. Spoznanje prihaja pozno. — Iz Pariza so prišle vesti o revoluciji na Bolgarskem. Vesti niso potrjene. — Stavka angleških pristaniških delavcev je zaključena. — V ruški politiki se opaža preokret na bolje. Upati je na zblizanje med Nemci in Francozi. — Na albanskega min. predsednika je bil izvršen atentat.

Ponedeljek, dne 25. februarja.

V Ljubljani je bila seja vodstva SLS. Na seji je poročal dr. Korošec. Razpravljalo se je, če naj vstopi SLS v opozicijski blok ali ne. Kljub obširnemu referatu g. dr. Korošca ni bil storjen noben sklep, temveč bo SLS še naprej cincala, enkrat na desno in enkrat na levo. — Pri trgovinskih pogajanjih z Italijo je prišlo do zastoj. in sicer vsled pretiranih italijanskih zahtev.

Priporočamo trdko

Josip Petelinc,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, belega in rujavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Gospodarske vesti

(Vrednost denarja in kmetijsko ljudstvo.) Vseled neorganiziranosti kmetijskega prebivalstva je izgubilo to ravno v zadnjem času na milijone denarja. Francoski frank je nenadoma silno padel in vsled tega so trgovci z jajci silno potisnili navzdol cene jajcem. Je sicer res, da je v sedanjem času običajno cena jajc nizka. Toda zato ne bi smeli kmetije v sedanjem času prodajati jajca, temveč jih zadržati doma, da se cena dvigne. Potem šele z njimi na trg. Posamezniki so seveda dostikrat primorani, da prodajo svoje pridelke tudi za slepo ceno. Zato pa bi se morale osnovne zadruge ki bi plačevale kmetijsko ljudstvu takoj običajno tržno ceno, kasneje pa še razliko med sedanjo tržno in doseženo prodajno ceno. Če si hoče

ohraniti kmetijsko ljudstvo svoj denar, potem se mora organizirati v zadrugah. Če tega ne stori, potem bo večno delalo le za druge, samo pa ne bo imelo niti toliko, da bi plačalo davke.

(Vrednost dinarja.) Po silnem in nenadnem skoku dinarja je sledil njegov padec, toda v veliko manjši meri. Danes kaže vse na to, da se bo dinar utrdir na višini 7.25 do 7.30, to je, da se dobi na curiški borzi za 100 dinarjev 7.25 do 7.30 švicarskih frankov. Dinar je tako krepko narastel in gospodarski krogi napovedujejo, da bo dinar tekom leta še narastel. Na vsak način je pozdravljati, da ni dinar nikrat prekomerno narastel, ker preveliki skoki nikt niso nikdar dobri, pa naj se izvrše navzgor ali navzdol. Dinar raste tako polagoma, toda stalno in vsak gospodar se mora vsled tega dvigu dinarja prilagoditi. — Na zagrebški borzi je imel dinar dne 25. t. m. sledečo veljavo: Ameriški dolar je veljal od 79.50 do 80.50, angleški funt šterling od 342 do 345, švicarski frank od 13.82 do 13.92, francoski frank od 3.49 do 3.54, italijanska lira 3.44 do 3.47, češka krona od 2.31 do 2.34 dinarja; rumunski lej je bil vreden 45 par, bolgarski lev 60 par.

ŽITO.

(Tedenski pregled.) Radi porasta dinarja na 7.60 je splošna trgovina popolnoma prenehala, z njegovim oslabljenjem na 7.25 pa so se cene učvrstile. Vendar bodo morale nazadovati, zlasti v našem Primorju, kjer imajo hudo konkurenco v italijanskem blagu (moka). — Boljše vrste bačke moke so notirale povprečno 535—540, slabše 515—520 dinarjev; zagrebška pariteta 565—575 po kakovosti. V pšenici je bil promet neznačen; kupčevali so splošnega po 315, na to po 320—330 na bački postaji. V Slavoniji in Sremu po 330—345. Po koruzi je bilo povpraševanje precej živahno, dočim so bili dovozi in ponudbe majhni. Bačka postaja je notirala 235—245, sremska pa 240—250 dinarjev. Po ječmenu precej povprašujejo pivovarji in ga plačujejo po 300 dinarjev na naložbeni postaji Oves je ostal v ceni neizpremenjen in so povpraševali po njem za ceno 280—290 dinarjev zagrebške paritete. Fižol, beli 700, mešani 550—600, češnjevci 780—800 dinarjev.

(Dunaj.) 22. februarja. Domača pšenica 3150 a. kron, jugoslovenska in rumunska 3500—3550 a. kron. Rž 2900, ječmen 3780, koruza 3000, oves 2750, moka »0« domača 5700, madžarska 5400 a. kron.

(Budimpešta.) 22. febr. (V tisočih madžarskih kron.) Pšenica 235—252, rž 195—197, ječmen za krmo 200—220, za pivovarne 220—235, oves 220—235, koruza 195—202, otrobi 137—142, lucerna 8—9.

ŽIVINA.

(Maribor.) 23. februarja. Na svinjski sejem dne 22. februarja 1924 so prignali 75 svinj in 2 kozl. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 200—250 dinarjev, 7 do 9 tednov stari 400—450, 3 do 4 mesece stari 650—800, 5 do 7 mesecev stari 1200—1300, 8 do 10 mesecev stari 1450—1650; eno leto stari po 1700—2000 dinarjev komad. 1 kg žive teže 20—22.50 dinarjev, 1 kg zaklane teže 20—30 dinarjev, kože po 300—375 dinarjev.

(Praga.) 22. febr. Meso: ovce 9—17, teleta 12—16, koze 8—12, svinje domače 13—14, holandske 13—15, danske 11—14.50, švedske 12—13.75, volji 11—13.50, bikli 12—14, krave 8—13.

JAJCA.

(Zagreb.) 15. febr. Cene še vedno nazadujejo. Izvoz v Anglijo je prestal radi stavke pristaniških delavcev. Izvoz v Francijo je ravnotako prenehal, ker je tamkaj domača produkcija zadostna in ker tudi valutarne razmere povzročajo nerentabilnost izvoza. Doma nakupujejo (na Hrvaškem) jajca po 1.05 dinarjev.

ŽIVINA.

(Dunaj.) 21. febr. (V tisočih avstr. kron.) Svinje debele 25—29, mesnate 24—26.5, za kg žive teže.

(Budimpešta.) 21. febr. (V tisočih madž. kron.) Voli 8—15, bikli 8.5—11, bivoli 6—7.5, krave 7—9.5, drobnica 6.5—7.5, junci 6.5—9.5, svinje, težke 25, srednje 22—24, lahke 15—24.

MAST.

(Zagreb.) 22. febr. Radi ameriške konkurence so dobile cene masti in proizvodov na vseh svetovnih tržiščih in tudi pri nas padajočo tendenco. — Svinjska, domača 34—39, slanina, sveža 33.50, salo 37.50, suha slanina 40, sušena šunka 48—55 za 1 kg na debelo.

(Beograd.) 22. febr. Svinjska domača 35—38, slanina 31—32, suho meso 30—32, prekajena šunka 70—80 dinarjev.

(Novi Sad.) 22. febr. Svinjska domača mast 38, surova slanina 36, prekajena 38—40.

(Neapoli.) 21. febr. Mast 10.60, slanina 9.00, ameriška slanina 7.50, ameriška mast 6.20 lir.

MLEKO.

(Zagreb.) 22. febr. Mleko 3.50—4, kisla smetana 2 del. 3, sladka 1 liter 30, sveži kravji sir 10—12.50, polsuhi sir 12—14, suhi 14—16, ovčji 35, maslo 50—60 dinarjev za kg.

(Beograd.) 22. febr. Mleko, sladko 5—6, kislo mleko 10—12, maslo 60—95, topljeno maslo 50—60 dinarjev, navadni sir 25—30 dinarjev.

(Novi Sad.) 22. febr. Mleko 3.50—4, smetana 20—35, sir 12—16, čajno maslo 76—80, maslo za kuho 50—60 dinarjev kg.

(Oddaja državnega posestva Belje v najem.) Uprava državnih monopolov je razpisala licitacijo za oddajo državnega posestva Belje v najem. Posestvo se bo oddalo za 30—50 let zakupniku, ki razpolaga z vsaj 50 milijoni dinarjev obratnega kapitala. Vrednost Belja cenijo na 2—3 milijarde dinarjev. Letni čist dobiček tega posestva more doseči 350—400 milijonov dinarjev. Zakupnik dobi poleg vsega drugega inventarja tudi žive živine v vrednosti 80 do 100 milijonov dinarjev.

Odgovori somišljenikom in prijateljem.

IZ LISTNICE POSLANČEVE

A. M. Lj. — Prošnja od 2. XI. 23. seveda »leži« na določenem mestu. Na vprašanje kdaj in kako bo rešena, sem dobil stereotipen odgovor: nima budžetskih možnosti. Baj je tudi, da spada ali v finance ali v vnanje zadeve, a tam tudi nima takih stvari predvidenih v proračunu. Na kratko povedano: za dobo sedanjega režima nič.

Tov. H. v Z. — Za sedaj nič. Če moreš, se oglasi osebno v tajništvu v ponedeljek 3. marca. Povem vse ustmeno.

Savez uny. vrli. obtniki. — Vaši želji bo mogoče ustreči le, kadar se bo izmenjal zakon. Dela se sicer na načrtu, ali po »beogradski«.

F. V. K. — Isto velja za vas! Avstr. državni kak. štev. 193 z dne 26. XII. 93. je sicer dovoljeval omejene stavbene koncesije, a naredba pokr. uprave za Slovenijo z dne 31. XII. 1920 št. 22 ur. list in leta 1921 je to izdajanje iz bogve kakšnih vzrokov ustavila. Seveda je zakon, odbor to beštado naredbo potrdil in tako je danes postala zakon, ki ga moramo spoštovati. V novi zak. načrt pa mora tu priti sprememba! Kajti to ni vprašanje samo zidarjev in stavbenih tesarjev, temveč potreba celokupnega podeželskega ljudstva. Ali bomo za vsak svinjak ali stranišče iskali po mestih arhitekta in inženjerje? Tu je zopet prav le dokaz, kako se briga gospoda za potrebe podeželskega ljudstva!

F. C. P. — Spisi iz Lj. še niso prispeli. O. referent je mišljenja, da ni dosti upanja, ker g. minister neče nič podpisati, dasiravno so rešenja že davno gotova in pripravljena. Zadnjič mi je rekel eden tovariš o tem ministru hudomušno: »Ne vem kaj mu je: ali je postal nepisem ali pa mu je roka ohromela?«

Zadr. gostil. M. — Zakon ne dovoljuje olajšav in se mora pol leta vnaprej plačati.

I. K. R. — Tvoje stvari so zabeležene v spisku pod Br. 2447 pri Dir. drž. dugova. Baš sedaj se vrše tozadevni razgovori in ko dospe odgovor od avstrijske republike, boste obveščeni vsi.

D. L. in F. Z. v Lj. — Vajno mišljenje predložil v generalni inspektorat financ. Istotam izvedel, da naj predlože poklicane organizacije svoje mišljenje. Mislim, da bi bilo dobro, če bi stvar izdelala trg. in obrtna zbornica. Posredujta tamkaj.

V. J. S. G. — Kolikor je iz akta razvidno, je oblast postopala po zakonu. Da je J. M. rojen leta 1899, bi mu odsluženih 10 mesecev štel v sedanjo službo, za letnik 1900 pa do sedaj to ne velja. Poskušal bom tekom tedna upliti na g. ministra vojne, da izpolnjuje iste olajšave tudi za one, ki so rojeni leta 1900. Poslovni akt s prilogami bom pustil v tajništvu, kjer ga o priliki vzemite.

J. S. v Lj. — Prošnja poslana 12. II. pod št. 4083 nazaj. Priložite pravila in pa 25 D za takso, na kar dobite rešenje. Zdravo!

Obrtnik.

Ljubljanski velesejem in mariborska razstava.

Leta 1922 in 1923 so se vršile v Mariboru Pokrajinske obrtne razstave, katere so pač bile za Maribor, kot obmno mesto z močno razvito obrtjo in deloma tudi industrijo velikega pomena, niso pa imele pričakovane uspeha tako moralnega kot materialnega. Vzroki so bili različni, privede so se vršile v majhnem obsegu v šoli, obisk zelo skromen z ozirom na nezadostna sredstva za obsežnejšo reklamo, največ pa je k temu vplival skoroda istočasno se vršil Ljubljanski velesejem s svojo širokopolotno organizacijo, kateri si je danes kljub svoji mladosti pridobil že evropski

sloves, čemur je pripomogel tudi internacionalni značaj.

Iz navedenih razlogov, zlasti pa, da se ne cepijo gospodarske sile vsaj v Sloveniji in bi bilo predvsem umestno in koristno za našo industrijo, obrt in trgovino, da se koncentrirajo in enen samem mestu, je doseženi odbor mariborske razstave, v katerem so bili zastopani najodličnejši mariborski gospodarski krogi, likvidiral razstave za daljšo dobo let in sklenil, mariborske pridobitne kroge prilegniti v celoti na ljubljanski velesejem, ker ima le-ta dane vse predpogoje za izvršitev te velike naloge že radi svojih velikopoteznih naprav in centralne prometne lege.

Velesejem v Ljubljani leta 1924 bo torej zrcalo napredka celokupne industrije in obrti Jugoslavije, posebno pa bo natančno zarisano ono necepljeno Slovenije. Sejnišča bo pač premajhna, da zadosti vsem zahtevam za prostor, sigurno še bolj kot lansko leto, vendar pa kljub temu velesejska uprava ne namerava staviti novih paviljonov vsled današnjih visokih cen stavbenih materialov in bo pravočasno prijavljene trdke, zlasti one iz inozemstva, natančneje vzela v presojlo, zakasnele prilave pa najbrže sploh ne bo zamogla upoštevati.

Dnevi od 15.—25. avgusta bodo zopet nova, še večja manifestacija narodno-gospodarske sile in napredka.

Obrtniki na letošnjem velesejmu od 15. do 25. avgusta.

Pričakuje se po dosedanjih informacijah in izglelih, da se bo letošnjega velesejma udeležila v večjem obsegu kot pretečna leta tudi naša obrt. Namerava se zasedeti za obrt enega razstavnih paviljonov in bo baje interno oddajo prevzela Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Obrtniki krogi so vendar prišli do prepričanja, da ljubljanski velesejem ni samo namenjen naši industriji, marveč si je zadal tudi važno nalogo, podpirati naše obrtništvo v njegovem stremelju do nadaljnjega razvoja in napredka.

Lesna industrija na letošnjem velesejmu.

Ze skozi dve leti se je čutilo na velesejmu veliko pomanjkanje ene najbolj razvite panog naše industrije — lesne. Povpraševanje po blagu je bilo tu, ponudbe premalo. — Letos namerava naša lesna industrija, zlasti pohištvena, zasedeti veliko prostora in razstaviti svoje prvovrstne izdelke. Zanimajo se že sedaj nekatere velike ljubljanske pohištvene tovarne. Poleg tega je zadržil svojo podporo velesejmu lesni odsek Zveze industrijev za Slovenijo v Ljubljani. Ljubljanski velesejem se smotrno in mirno razvijalo in od leta do leta bolj dokazuje, kako odločen faktor so postali na polju narodnega gospodarstva naše mlade države.

Edino najboljši šivalni stroji

so

Josip Petelinc-a

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

(blizu Prešernovega spomenika za vodo)

znamke Gritzer in Adler za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh opremlah, najnižja cena, 10 letna garancija.

Istotam igle, olje, posamezne dele za stroje in kolesa. Sprejemamo popravila.

Raznoterosti.

(Okameneti vojaki.) Ko so podirali vojne trdnjave v dolini Mrtvega vojaka na Francoskem, so našli zasuto vojaško kaverno. Ko so to kaverno odkopali, se je nudil grozovit prizor. V kaverni je sedela cela kompanija nemških vojakov, preko 100 ljudi v orožju kakor okamenela. Bili so zadušeni s plinom, a njihova trupla so bila tako ohranjena, da se ni na njih poznala niti najmanjša sled kake poškodbe. Vhod v to kaverno je bil očividno zasut od kake težke granate tako da strupeni plini niso mogli iz kaverne. Ko je prišel v kaverno zrak, so trupla razpadla v prah.

(Mlad ubijalec.) Strašno sliko pokvarjenosti današnje mladine je pokazala preiskava proti 15 letnemu ubijalcu Arturju Wenslerju v Odskem. Njegova žrtev je 14 letni deček Pavel Horn, katerega so našli v nekem podstrešju mrtvega. Wensler je umorjenemu ponudil na prodaj drsalke, nakar je Horn pokazal polno pest denarja. Pri pogledu na denar, se je pojavil v 15 letnemu dečku tak pohlep po denarju, da se ni mogel več premagovati in je prišel na strošno misel. Pozval je Horna k sebi v podstrešje, da mu pokaže drsalke in ko se je ta sklonil, ga je Wensler udaril z vso močjo s sekuro po glavi. Nato mu je pobral denar in šel v kino. Iz strahu pred razkritjem je odvlkel mladi ubijalec čez nekaj dni mrtvo truplo v podstrešje sosednje hiše. Policija je najprej zaprla njegove starše, kar je značilno za brezmejno propalost dečkovo, da je skušal osumiti svoje roditelje in je ostal pri pogledu na mrtvo truplo povsem hladnokrvn. Šele, ko se mu je zagotovilo, da ne bo solen radi umora, je priznal svoj strašni zločin.

(Četrli sloveške glave.) Desetletni deček Albert je našel v dunajskem Patru zavitek. Pobral ga je in ko je zautil pod prsti nekaj mehkega kakor meso, je nese zavitek domov in rekel očetu: »Oče, meso sem vam prinesel.« Oče je zavitek odprl in na svoje veliko začudenje opazil, da je v ovitku četrtna sloveške glave. Takoj je naznanil zadevo policiji. Sodi se, da je zavitek izgubil kak medicinec, kateremu je ta del glave služil kot anatomski preparat.

(Smrtna obsodba v Budimpešti.) V Budimpešti je bil obsojen narednik Ljudevit Pekete, ki se pravzaprav zove Margitay. Na smrt je bil obsojen zaradi tega, ker je ukradel v ministrstvu važne vojne spise in jih prodal neki tuji državi. Margitay je bil za časa vladanja Bele Kuna predsednik nekake revolucionarnega sodišča in dal pobiti mnogo ljudi. Pred smrtjo je priznal vsa svoja zločinstva.

(Dete v garderobi.) Neka gospodinja iz Pariza je odšla v gledališče, svoje malo dete pa je izročila dojičji. Ko se je vrnila domov, ni našla ne deteta, ne dojičje. Vsa prestrašena je hitela k hišni oskrbnici, če li morda ona kaj ve, kam je izginilo dete in dojičja. Hišnica ji je odgovorila da ne ve natančno, zdi se ji pa, da je šla morda dojičja v neki lokal na ples. V ta lokal je namreč dojičja že prej večkrat pohitela, ker baje zelo ljubi plesne zabave. Mati je seveda takoj hitela v imenovani lokal. Tam je sviral godba in pari so se vrtili po taktu. Kmalu je opazila dojičjo, v naročju nekega debelega možaka. Skočila je k nji, le odtrgala od plesalca in jo strogo vprašala, kje je njeno dete. Dojičja ji je začela miriti, češ, da je dete na varnem mestu in da sladko spava. Nato je odvedla razburjeno mater v garderobo, kjer je njeno dete res mirno spavalo, na trebuhu pa je imelo pričvrščeno številko garderobe. In tako je bilo dete varno spravljeno med obleko in dežniki.

(Stroge prepovedi za mladino.) V Pragi je strogo prepovedano mladini pod 16. letom posečati kakršnekoli zabavne lokale. Istotako so dobile vse tobakarne naog, da ne smejo prodajati tobaka fantičem, ki še niso dopolnili šestnaestletja. In vsled tega mora mladina nositi s seboj krstni list, če hoče kupiti eno cigareto.

(Borba s tigrom v cirkusu.) V cirkusu Charles v Neapelju je skočil med predstavo neki tigrar na krotitelja in ga ugriznil v levo roko. Krotitelj je imel k sreči toliko duševne prisotnosti, da je potegnil iz žepa revolver in s petimi strelji ubil tigrarja. V cirkusu je nastala strašna panika. Ranjenega krotitelja so prenešali v bolnico.

(Ples v cerkvi.) Upravitelj neke cerkve občine v New Yorku je izumil čudovit način, po katerem se privlačijo v cerkev verniki. Njegove ovčice so namreč postale za cerkev precej hladne in zato se mu je zdelo potrebno, da nekoliko pompozneje preuredi bogoslužje. V času, ko je ples najbolj privlačna zabava za mlade ljudi, je cerkveni upravitelj prišel na misel, obogatiti cerkveno bogoslužje s ritmičnimi pesmi v živih slikah. Tako je na Božič zvalil v cerkev mnogo deklet v belih oblekah, ki so med ostalimi scenami Marijinega življenja predvajale neko živo sliko, povzeto po sliki slavnega slikarja Lucca della Robbia. Upravitelj cerkve je razlagal navzočim vernikom da taki plesi in žive slike niso prav nič pregrešni, pač pa celo pomnožujejo čast božjo. V svojem dokazovanju se je oprl na primer iz svetega pisma, ko je tudi kralj David plesal v cerkvi pred skrinjo zaveze.

(Haydn in njegova žena.) Kdo ne pozna velikega umetnika Haydna? Bil je neverjetno ponižen, blag, resigniran za vse; res izreden značaj za umetnika njegove vrste. Svojo resignacijo pa je gotovo najbolje pokazal pri izbiri svoje žiljenske družice in v poznejšem zakonu. Kot sedemindvajsetleten mladenič je bil nastavljen pri grofu Morzinu v Lukavcu na Češkem za glasbenega ravnatelja. Računal je lahko na stalne prejemke in šel je k svoemu nekdanjemu dobrotniku brivcu Kellerju in ga prosil za roko najstarejše hčerke. Ta pa ni hotela ničesar slišati in Haydn bi moral

oditi praznih rok, da se ga ni namilil brivec, ki mu je ponudil v zakon drugo hčer, fanatično dekle, ki bi srčno rada postala soproga slavnega komponista. Keller je ravnal tako, kakor s svojimi kupci lasulj: če ni dobra ta, bo pa ta. In Haydn je podoben sprejel. Od 26. novembra 1760 je moral torej deliti svojo življensko usodo z žensko, ki je bila najneznosnejša ženska, kar si jih moremo predstavljati. Pobožna do blaznosti, je vabila k sebi samo duhovnike in samostanske brate. Prioravljala jim je bogate obede in jim poklanjala kompozicije, mašne in pobožne pesmi, ki jih je moral sprog skladati v večjo čast božjo. Otrok nista imela, pač pa je ona grozila uničiti otroke njegovega velikega duha vselej, ko sta se spila. K sreči je ostal Haydn vedno miren in hladen ter je potrpežljivo prenašal vsakodnevni pekel. Po petindvajsetih letih pa se je zalubil v italijansko operno pevko, Alojzijo Polzeili, soprogo znanega violinista. Radi nje je trdno sklenil razdreti zakonsko vez, vendar je bilo to nepotrebno. Ravno tedaj je namreč umrla njegova soproga in umrl je tudi mož njegove ljubljene. Haydn bi se sedaj lahko poročil, zmagala pa je njegova narava nad strastjo in Haydn je ostal samec. Ne, živela sta v konkubinatu in 40 letna Alojzija je po enem letu povila 60 letnemu starcu ljubko dekletce.

(Življenje za svojega očeta.) V Gralaghu v Irski se je za časa demonstracij dogodil v nekem uradu tragičen slučaj, katerega žrtev je bila 17 letna Ana Hockau. Ko so demonstranti navallili v urad njenega očeta, je stala ona s svojo sestro pred vrati in s tem dala časa, da le oče mogel pobegniti. Obe sestri sta predstavili svoj telesni dehu kamenj samo da bi rešili očeta. Morda bi se vse zavšlo brez posebne nesreče, da ni eden izmed najbolj podvajanih demonstrantov potegnil revolver in zapretil, da bo začel streljati, ako jih ne pustita noter. Starejša sestra se je v toliko seljšila, da se je umaknila, toda mlajša je vzklila, da se ne umakne in da bodo le preko njenega mrtvega trupla zamogli navalliti na njenega očeta. Možakar pa, da bi se ne pokazal bolaviljvega, je udeležil svojo pretnjo in sprožil, nakar se je deklica zgrudila in bila na mestu mrtva. Njenemu očetu se je med tem posrečilo pobegniti.

Gospodinstvo.

(Snažnost v kuhinji.) Čistost nepospisno dobro dé človeku. Zdi se, da solnce bolj prijazno sije, da je soba večja in da so ljudje vse bolj zadovoljni tam, kjer je snaga doma.

Posebne snažnosti pa je treba v kuhinji ter velike skrbnosti pri pomivanju.

Za pomivanje posode skrbí predvsem, da imaš dovolj čiste in vroče vode. Zato skrbí, da je kotel vedno poln in imej poleg tega vedno večji lonce vroče vode na razpolago.

Da posodo res snažno umiješ, moraš

imeti tri velike posode. V eni posodi naj bo vroča voda za pomivanje, v drugi gorka voda za izplakovanje, v tretjo, prazno posodo pa zlagaj pomite stvari, da se odtečejo. — Najprej pomij porcelanasto posodo, potem pridejo na vrsto lesene stvari in naposled lončeno in železno posodje. Da spraviš iz posode vso nesnago, imaš lahko poleg platnene pomivalke še krtačico.

(Steklenih krožnikov in skledic) ne pomivaj v prevroči vodi, da ti ne počijo, ter obriši še nekoliko mokre. Sekalnice, deske za testo in kuhališce pomivaj z vročo vodo in drobnim peskom ali z milom. Sode pa ne pridevaj, ker soda napravi les siv. — Železne lonce in koze lahko odrgneš najprej s časopisnim papirjem, ako ga imaš, potem jih šele začni pomivati. Če nimaš papirja, pa se posluží zvežuja slame in drobne peska, da odpraviš sajaste lise. Vsekakor moraš vso od plamena črno posodo vsak dan spriti popolnoma in do čistega osnažiti. Lonce pomivaj z vročo vodo, kateri prideni sode; soda namreč raztopi mast. Če se je v loncu kaj prismodilo, deni vanj vroče vode in pepela od drv ter sode. To naj se odkuha, potem pomij lonec. Nikar pa ne prostavljaj take posode po cele dneve po ognjišču, nego osnaži čim preje, kar je treba osnažiti.

Žlice, nože in vilice pomivaj v posebni skledi in sicer ne v prevroči vodi. Zlasti se ročaji namiznega orodja v vroči vodi lahko pokvarijo. Kar je jeklenega na namiznem orodju, odrgni — če treba — s špiritom in snažilnim prahom. Pazi posebno pri vilicah, da oče-diš tudi roglje. Namizno orodje takoj obriši, ko ga pomiješ, ker sicer lahko zariavi. Osnaži pa orodje takoj in ne šele pred večerjo ali obedom, ko je že treba nesti jed na mizo. Tako odlaganje priča o malomarnosti kuharice.

(Kozarce in steklenice) pomivaj s čisto mrzlo vodo in s flanelo. Potem jih povezni in ko se odtečejo, jih obriši. Če so steklenice motne, jih umij z jajčnimi lupinami ali s svežimi kopri-vami. Brušeno stekleno posodo odrgni včasih z mokrim žaganjem, potem jo pomij.

Za brisanje posode uporabljaj čunje iz domačega platna. Seveda moraš imeti za razne vrste posode tudi različne čunje. Bodi pa v uporabljanju brisalk zelo natančna ter ne trpi v kuhinji zamazanih in črnih čunj, ki se sko-

raj ne dajo več čisto oprati. Da pa niso brisalke takoj vse umazane, moraš posodo čisto in temeljito umivati ter spraviš že v vodi vso nesnago iz nje. Zato pa ne pomivaj z nečisto vodo ali z umazano pomivalko. Če imaš več posode, premenjaj parkrat vodo, Nikdar pa ne dolivaj vode, ker ostane sicer voda vseeno umazana. Odlij vso umazano vodo in nalij čiste, sicer tvoja posoda ne bo nikdar čista.

Ko je vsa posoda umita in zbrisana, deni vse takoj v red; vse mora biti popolnoma pripravljeno za nadaljno uporabo. Pomivalke dobro izperi in jih

obesi k štedilniku, da se posuše. Štedilnik pometi in ga odrgni z mokro čunjo in peskom. Pobriši tudi mize, klopi, stola, pometi tla in jih večkrat v tednu zbrši z mokro čunjo. Pospravi vse do najmanjše stvarice ter si ne spravljaj ničesar za poznejši čas! Ni pa dovolj, da samo pomivaš in pospravljaj, nego moraš tudi paziti, da si ne navlečeš in zamažeš sproti vsega. Dev-lji torej stvari, ki si jih rabila, takoj ozl-roma — kakor hitro mogoče — zopet na določeni prostor. Le tako zamoreš imeti snažno in lepo urejeno kuhinjo, ki je prvi pogoj dobre gospodinjje.

Prva slovenska izdovovalnica
USNJATIH OBLEK
Drago Schwab
Ljubljana, Dvorni trg 3.
Zahtevajte vzorce.

Na prodaj je 2000 lepo
ukoreninjenih
breskovih drevesc

najboljših slovenskih vrst, kakor:
krvavo - rdeče, bele, rumene
itd. Cena za nad meter visoke
je 5 Din, pod meter visoke
pa 3 Din. Naročilo naj bo
vsaj za 25 sadikov. Pri naro-
čilih naj se navede natančen
naslov in zadnja železniška
postaja.

Z razpošiljnitvijo se prične
prve dni meseca marca po
povzetju. Za obilna naročila
se priporoča

Anton Zagar,
Besnica št. 25, p. Sp. Hrušica
pri Ljubljani.

Išče se starejši
Proda se pod (shedeni)
v najboljšem stanju iz hrasto-
vega lesa, 20 m dolg in 6 m
širok. Cena se izve pri g.
Jarcu, Novo mesto št. 109.

Največja tovarna umetnih gnojil nam je pre-
pustila svoje izdelke v razprodajo po celi Sloveniji
in smo s tem dosegli največji napredek za naše
poljedelstvo ter Vam priporočamo nakup po sle-
dečih izjemnih cenah:

Thomasova žlindra 18—20% 100 kg	170 Din
rudninski superfosfat 16%	160 "
kalijska sol 40—42%	155 "
kostni superfosfat 18—20%	250 "
apneni dušik 18—20%	315 "
kajnit 14—15%	70 "
rožena moka	400 "

Navedene cene se razumejo bruto za neto v
vrečah po 100 kg franko postaja Ljubljana, od-
nosno franko skladišče, Kolodvorska ulica 7 in
brezobvezno. Za pristnost jamčimo in Vam pri-
lagamo obenem navodila za gnojenje in pričaku-
jemo, da Vam naša ponudba najbolje ugaia. Pri
odjemu celega vagona znaten popust.

Priporočamo se cenj. naročilom in beležimo
z združnim pozdravom:

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani,
reg. zadr. z omeji. zav.

Naročila za najboljšo
modro galico
garantirano 98 do 99%
sprejema

„Ekonom“
osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani
Kolodvorska ulica št. 7.

Ali si poravnal naročnino za
„KMETIJSKI LIST“?

Posestniki in zidarji pozor!!!

Letos smo kupili znatne
množine splitskega portland-ce-
menta svetovne znamke SA-
LONA (TOUR), ter Vam nudimo
prima portland-cement v vre-
čah po 50 kg ali v sodih po
200 kg po nizkih cenah franko
kolodvor Ljubljana ali franko
skladišče Ljubljana, Kolodvor-
ska ulica 7. Pri večjem odjemu
Vam stavimo izjemne cene.

Cement je prvovrsten in v
prvi vrsti vporabljen za izdelo-
vanje strešne opeke.

V suščaju potrebe se bla-
govolite obrniti na

„EKONOM“

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani
r. z. o. z.
Kolodvorska ulica št. 7.

Rud. Wibmer
in
Karl Härdtel
gojišče trt, sadnega in gozdnega drevja
družba z o. z. v Ptuj.

Oplemenitve v najbolj izkušnih
vrstah cenjene na Republiki
Göthe 9. Rip. x Port. Sol. x Rip.
1616. Rip. x Berl. koreninske
trte v zgornji omenjenih vrstah
in izozane trte. Različne vrste
sadij. Gozdna drevesa niso več
na razpolago.

Jadranska banka d. d. Beograd

Delniška glavica:
Din. 60,000.000

Centrala (začasno) Ljubljana

Rezerve:
Din. 32,515.000

Podružnice:

Beograd
Bled
Cavtat
Celje

Dubrovnik
Ercegnovi
Jelsa
Jesenice

Korčula
Kotor
Kranj

Ljubljana
Maribor
Metković
Prevalje

Sarajevo
Split
Šibenik
Zagreb

Naslov za brzojave: **JADRANSKA**
Amerikanski oddelek — Potniški urad

INOZEMSKA ZASTOPSTVA: ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opatija, Zadar. AVSTRIJA: Adriatische Bank, Dunaj. JUŽNA AMERIKA: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natales.

AFILACIJA: Frank Sakser State Bank, 82 Cortland St. New York City.

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenigradec
Slovenska Biserica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVA Din 17,500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavi: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd